

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma Bakanı Sayın Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

12 Şubat 2010

Oğuz OYAN
İzmir Milletvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisinde 10.7.2003 tarihinde kabul edilerek 19.07.2003 tarihli, 25173 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun "Yönetmelik" başlığı altındaki 34'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; "Ulaştırma Bakanlığınca verilecek yetki belgeleri ve taşıt belgeleri ile... hizmetlerinde öngörülecek hususların" Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içerisinde yürürlüğe konulacak Yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Kanunun yukarıda belirtilen maddesi uyarınca hazırlanarak 25.2.2004 tarihli ve 25384 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Karayolu Taşıma Yönetmeliği, daha sonra 11 Haziran 2009 tarihli ve 27255 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Karayolu Taşıma Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılarak yeniden düzenlenmiştir. Bu yönetmeliğin, 6'ncı maddesi ile Yetki Belgesi türleri belirlenmekte, 80'inci maddesinin 1'inci fıkrası ile de Bakanlıkça verilecek Yetki Belgelerinden bu Yönetmeliğin ekinde yeralan Ek.1 sayılı Ücret Tablosundaki ücretlerin alınacağı öngörülmektedir. Ayrıca maddenin 1'inci fıkrasının 3'üncü bendi, Belge Ücretlerinin her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanacağını hükme bağlamaktadır. Yönetmeliğin Ek.1 dizininde yeralan Ücret Tablosunda ise düzenlenecek yetki belgeleri ile diğer muhtelif belge ve kartlar için 63.- TL'dan 258.857

TL'na kadar muhtelif ücretler alınacağı düzenlenmektedir.

Tabloda yeralan yetki belgesi ücretlerinin, muhatap alınan ağırlıklı sosyal kesim dikkate alındığında, genelde kabul edilebilir düzeylerin çok üzerinde tesbit edildiği anlaşılmaktadır. Örneğin, yurtiçi ticari eşya taşımacılığı yetki belgesi olan K1 Belgesini alabilmek için kamyoncu esnafının 12.942,- TL ödemesi gerekmekte, kendi faaliyet konusu ile ilgili yurtiçi eşya taşımacılığı yapan meslek mensuplarının almaları gereken K2 Belgesinin ücreti ise 6.471,- TL olarak belirlenmiş bulunmaktadır. Ulaştırma Bakanlığı yetkililerinin açıklamalarına göre şu ana kadar 171.430'u K1 olmak üzere toplam 337.481 K1 ve K2 Belgesi verilmiştir. Yönetmeliğe göre beş yılda bir yenilenmesi gereken bu belgelerin indirimsiz ücretlerden verildiği varsayıldığında yalnızca bu iki belgeden elde edilecek gelir 3,365 Milyar TL olmaktadır ki, bu meblağın belge ücretlerinin alınması için yasanın öngördüğü amaç dikkate alındığında son derece yüksek boyutlarda olduğu açıktır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi yetki belgesi ücretlerinin son derece yüksek tutarlarda belirlenmiş olmasının hak ve adalet ölçütlerine aykırılığı bir yana, konunun düzenlenme biçimi Anayasaya da aykırıdır. Gerçekten de, T.C. Anayasasının 73'üncü maddesindeki "Vergi, Resim, Harç ve benzeri mali yükümlülükler Kanunla konulur değiştirilir veya kaldırılır" amir hükmüne karşın, yük ve yolcu taşımacı esnafına yönetmelikle çok yüksek miktarlarda mali mükellefiyetler getirilmiştir. Bu açıdan, Yönetmelik ile yapılan sözkonusu düzenlemenin, mali mükellefiyetlerin yasayla belirlenmesi zorunluluğuna ilişkin Anayasa kuralına aykırı olduğu ortadadır. Kaldı ki, Karayolları Taşıma Kanunu yetki belgelerinin bedeli mukabili düzenleneceğini öngörmesine karşın, yetki belgesi ücretlerinin yönetmelikle belirleneceğine ilişkin de herhangi bir hüküm içermemektedir. Düzenlemenin bu yönüyle kanun yapma kurallarına da aykırı olduğu açıktır.

Bu bilgi ve açıklamalar ışığında;

1) Anayasamızın, mali mükellefiyetlerin yasayla düzenlenmesi gerektiği şeklindeki kuralına aykırı olan gayri hukuki bu düzenleme ve uygulamaların biran önce Anayasamızın amir hükmüne uygun bir hale getirilebilmesi için gerekli yasal düzenleme çalışmalarını başlatmayı düşünüyor musunuz?

2) Bu yasal düzenleme çalışmaları vesilesiyle, hak ve adalet duygularını rahatsız edici boyutlarda ve kazançla orantısız derecede yüksek olan ve kamyoncu esnafı ve kendi malını taşıyan küçük esnaf tarafından büyük tepkiyle karşılanan ve hatta kimi esnafın kamyonunun değerinden de fazla olan bu yetki belgesi bedellerinin makul ve kabul edilebilir düzeylere indirilmesini düşünüyor musunuz? Eğer düşünüyorsanız, bunu hangi kapsamda ve hangi vadeler içinde gerçekleştirmeyi planlamaktasınız?

3) Yetki belgesi ücretlerinde indirim gitmeyi düşünmüyorsanız, yüksek belge ücretlerini ödeyemediği için kamyonunu takoza alıp trafikten çeken binlerce kamyoncu esnafının bu yaşamsal sorununun çözümü için Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır? Yoksa, bu tutum büyük taşımacılık şirketlerini teşvik ederken kamyoncu esnafını tasfiyeye yönelen bilinçli bir politikanın parçası mıdır?